

[Landbrugsministeren.]

Kr. pr. Td. Land, altsaa 100 pCt. over Jordværdien. Der blev tilbudt et Stykke Jord ude i Vestjylland paa ca. 45 ha, Jordværdien var ca. 50 Kr. pr. Td. Land, men der blev forlangt 200 Kr. pr. Td. Land, altsaa 4 Gange saa meget, som Jordværdien androg; paa dette Areal tilbød man at godkende en Pris paa 150 Kr., altsaa 3 Gange Jordværdien, men det blev afvist af Sælgeren.

Jeg synes, der skal et stærkt Bryst til at staa op og sige her fra Talerstolen til Vejledning for ærede Medlemmer, for Tilhørerne og for Befolkningen, at Staten kan sagtens faa Jord nok og kan faa det til en rimelig Pris, naar de faktiske Forhold ligger, som jeg her har oplyst.

Det er det Resultat, der er kommet ud af Aarets Forhandlinger mellem Jordlovsudvalget og dem, der har ønsket at sælge Jord til Staten. De Tilbud, jeg her har omtalt — det er alle de Parceller, som man har faaet tilbudt som nøgen Jord, og hvor man har en Vurdering for Jorden, der kan sammenlignes med Salgsprisen —, udgør, naar man borttager nogle ganske smaa Stykker, et samlet Areal paa ca. 600 ha. I de Handler, der er indgaaet i Aarets Løb mellem Jordlovsudvalget og Jordsælgere, er der paa Sjælland købt ikke saa ganske lidt Jord, og paa Fyn er der købt noget. I Jylland derimod er der kun købt en enkelt Gaard, ellers er der intet som helst blevet købt.

Naar man nu ser, at Salgspriserne ligger 50—100 pCt. — bortset fra det Tilbud i Vestjylland, som er endnu værre — over Jordværdien, synes jeg, man maa indrømme, at det er ikke rimelige Priser. Priserne ligger langt over Jordværdien, altsaa Skatteværdien. Naar man ved, at baade Venstre og de Konservative ved mange Lejligheder, ogsaa her i denne Sal i Efteraaret, Gang efter Gang har udtalt, at Jorden ingenlunde kan forrente sin Skatteværdi, kan jeg ikke forstaa, at man vil hævde, at det er rimeligt, at Staten skal betale saa mægtige Priser, som der her er Tale om.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich, og jeg tror ogsaa det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen, har spurgt mig, hvad jeg mener med rimelige Priser, og henviser til det Udryk, der staaar i § 8 og § 11 i Regeringens Lovforslag. Jeg skal gerne her svare, at ved en rimelig Pris forstaaer jeg en Pris, der ligger omkring det, der svares Skat af, og det, Jorden kan forrente. Naar der staaar i Loven, at Jorden skal vurderes som tilhørende en middelstor Bondegaard og som

værende i middelgod Kultur, maa jeg mene, at den Jord, der kommer frem til Salg, i de allerfleste Tilfælde ingenlunde kan være dyrere end det, der her er fastsat at den skal vurderes til. Naar saa de to Partier endogsaa ved, at Jorden ikke tilnærmelsesvis kan forrente den Værdi, den er ansat til i Skat, synes jeg ikke, man kan sige, at den Pris, der skal betales for Jorden, skal ligge langt over Skattevurderingen.

Jeg skal villigt erkende, at det ikke i alle Tilfælde bør være nøjagtig den samme Pris, som Jorden er ansat til til Skattevurdering, der skal betales for den; der synes mig at være tre Forhold, som kan medføre en højere Pris.

For det første Jordens Beliggenhed; men i de fleste Tilfælde vil den Jord, der kommer frem til Salg til Husmandsbrug, ikke være saaledes, at der er nogen særlig Beliggenhedsværdi at tage Hensyn til. For det andet det Tilfælde, hvor Adskillelsen af Parcellen fra Hovedparcellen vil betyde et Tab for Ejendommen; jeg vil ogsaa tro, at i de fleste Tilfælde vil det heller ikke nødvendigvis betyde en Forhøjelse af Prisen paa Jorden, tværtimod; jeg vil tro; at i mange Tilfælde og endnu i lang Tid vil der kunne købes Jord, bare vi kan faa fat i den, til rimelige Priser, der ikke betyder, at Økonomien for vedkommende Gaard forringes, tværtimod tror jeg, at den i de fleste Tilfælde vil forbedres.

Den tredie Faktor, som kan indvirke her, er den højere Kulturværdi, som Jorden kan have udover middelgod Kultur; men jeg tror, Erfaringerne vil vise, at næsten al den Jord, der kommer frem til Salg til Husmandsbrug, meget sjældent i Kulturværdi ligger over middel, tværtimod, jeg tror, at den i de allerfleste Tilfælde vil være i middelgod Kultur eller endogsaa ligge noget under middelgod Kultur.

Alle de tre Lovforslag, som her er fremsat, dels af Regeringen, dels af Venstre og dels af de Konservative, erkender i Virkeligheden, at Husmændene ikke kan betale de Overpriser, som maa betales i fri Handel for Jord; det erkendes derigennem, at vi alle sammen foreslaar Bestemmelser, der gaar ud paa, at Husmændene ikke skal betale og ikke skal forrente de store Beløb, som vilde medgaa til Oprettelsen af Bruget.

De Konservative foreslaar at give Husmændene en Rentelettelse paa 1½ pCt., der, som jeg sagde før, betyder ca. 5 000 Kr. i Statstilskud ved Oprettelsen af hvert Husmandsbrug. Venstre foreslaar at lade Staten betale Forskellen mellem Jordværdien og Handelsprisen ved at indføre en Forskels-